

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljauhely, Főtér 9 szám.
Telefon: 42. szám.
Kéziratokat nem adunk vissza.
Nyilvánterben minden garmond sor 40 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:
Egész évre 10 korona, félévre 5, ko-
nyedévre 2.50 korona.
— Egyes szám ára 10 fillér. —
Hirdetési díj:
Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűknél nagyobb, avagy
íszbetűkkel, vagy kerettel ellátott hir-
detések térmérték szerint egy négyszög
centim. után 8 fill. — Állandó hirdeté-
seknek árkedvezmény.

A csapások esztendeje.

A zempléni árvizkatasztrófa. — Ujhelyben emberemlé-
kezet óta nem volt ily nagy árviz. — Egész utcák
pusztulása. — Szmracsányi egri érsek és Miklóssy
hajdudorogi püspök nyitották meg a segély-akciót.

Segítsünk az árviz áldozatain.

Végtelenül sok csapást, sok
szomorúságot mért a magyar nem-
zetre és Zemplénnvármegye né-
pére az idej esztendő; de külön-
ösen fájdalmas emlékezetű dá-
tum marad hosszú időkre e vármegye s kiváltképen Ujhely vá-
ros előtt 1913. augusztus 7-e. Vá-
rosunkban és vármegyénkben e
nagyon betetőződött az a sok
veszteség, az a sok elemi kár,
melyet az utóbbi időkben az ab-
normis időjárás okozott s várat-
lanul valósággal idegrázó katasz-
trófa zudult le ránk.

A legfélelmetesebb pusztító
elem: az árviz nem egyszer oko-
zott már nagy kárt a vármegyén-
ek s meglátogatta Ujhely váro-
sát is; de egész fenyegető mi-
váltában ily megdöbbentő módon
hosszu évtizedek óta, amíg csak
az emberi emlékezet visszanyulik,
még sohasem mutatkozott be,
mint most. A csütörtöki napig
soha még elképzelni sem tudtuk
volna, hogy az egészen jelenté-
telennek látszó kis Ronyva-patak,
melynek a tavaszi jégzajlások al-
kalmával szokásos áradásait rend-
szerint aránylag könnyen meg-
lehetett fékezni, ilyen félelmetes
veszedelmet zudithasson ránk. Az
idei hihetetlenül sok esőzés s a
szerdán és csütörtökön éjjel dű-
högött felhőszakadások mégis
ehhez a soha nem sejtett ese-
ményhez vezettek: csütörtökön
a Ronyva elöntötte a város bel-
területének egy tekintélyes ré-
szét; egész utcáorokban romba-
döntötte a régiebb, gyengébb há-
zakat; tönkretette épen a legsze-
gényebb lakosság százainak egész
kis vagyonkáját; és kicsiny hujja,
hogy súlyos emberáldozatokat nem
követelt.

Elgondolni is rémes, hogy mi
történt volna, ha ez a vész éj-
szaka következik be; hiszen így
is csak a mentők s főleg a ka-
tonaság és csendőrség emberfe-
letti és eléggé nem dicsérelhető
munkájának eredményeképp me-

nekült meg számtalan emberélet,
mely már a legnagyobb veszede-
lemben forgott.

Ujhely egész polgárságának
nevében mélyen átértett hálával
rójuk le a legmegérdemeltebb kö-
szönetet a Miklósi Lajos őrnagy
vezetése alatt megható önfelál-
dozással és lelkiismeretességgel
dolgozó katonáknak, tisztjeiknek,
akik egészségüket, életüket nem
kimélve rohantak olykor ember-
magasságon felüli vízben a ve-
szélyeztetett emberéletek meg-
mentésére s a Rozsnyay Béla
csendőrszázados vezetésével szin-
tén remekül dolgozó derék csend-
őröknek. Ugyancsak nagy dicsé-
rettel szólhatunk tüzoltóinkról s
Friss Heimann parancsnokról, ki
ezuttal is tanuságát adta tette
kész és fáradhatatlan agilitásának.

A hatóságok ellen sok zokszó
hangzott el a polgárság körében
azért, hogy délelőtt nem tettek
megfelelő előkészületeket a men-
tésre; hogy nem lakoltatták ki
még idejében mindazokat az ut-
cákat, melyeket utóbb az árviz
elöntött. Lehet, hogy van némi
igazság a panaszban; mégis nem
hallgathatjuk el, hogy vannak oly
körülmények, melyek érthetővé
teszik ezt. Hiszen, mint fentebb
is mondtuk, az árvizveszede-
lemnek ilyen mértékében Ujhely
soha még nem volt veszélyez-
tetve. Hiszen a lakosság még ak-
kor sem tudta elhinni, hogy minő
veszélyben forog, mikor már a
haj igazán közvetlenül megvolt.
Még akkor is igen sok helyen
erőszakot kellett alkalmazni a
kilakoltatás végett. É mellett az
áradás oly váratlan, oly rohamos
volt s annyi felől tört rá a vá-
rosra, hogy igazán alig lehetett
kellő időben előkészületeket tenni
a mentésre.

Meczner Gyula főispán és Thu-
ránszky László főjegyző déltől
kezdve kocsival többször végig
járták a fenyegetett helyeket s
mindenütt megtették a lehető in-
tézkedéseket. Az árvizveszedelem
színhelyén tartózkodott állandóan

Székelly Elek helyettesített polgár-
mester is.

Délután 5 órakor megkezdő-
dött az apadás s a Ronyva lassan
visszahúzódott az elöntött utcák-
ból. De itt hagyta maga után a
nyomort és szenvedést, itt hagyta
a rombadólt házakat, a hajlékta-
lanná vált családokat, s az ál-
mosott, düledező épületeket, me-
lyeknek legtöbbje még az árviz
után dőlt össze, más részük szin-
tén használhatatlan, mert életve-
szélyes.

De nemcsak Ujhely van ily
kétségbeejtő állapotban, az árviz
végigtombolt az ujhelyi, szerencsi
és tokaji járáson is, — nem em-
litve itt az eddigi járásokat, me-
lyek már előbb el voltak öntve.
Százereket és százereket gázolt
le a pusztító vész; gazdagokat
tett szegényekké; de ami még
rettentőbb: koldusokká tett száz
meg száz szegényt.

Zemplénnvármegye érző szívé
népéhez fordulunk, azokhoz, aki-
ket a csapás kevésbé érintett s
akik bizton hisszük, meleg szere-
tettel fognak a maguk feleslegé-
ből szűkölködő, lesújtott polgár-
társaik segítségére sietni. Egy
fényes nevű és meleg szívé ma-
gyar főpap nyitotta meg az ada-
kozások sorát: nagyméltóságú
Szmracsányi Lajos egri érsek.
Szmracsányi érsek csütörtökön
délután keresztül utazott Ujhe-
lyen. A vonatról látta a pusztu-
lást s fennkölt lelkével azonnal
a segítségre gondolt. Mihelyt az
ujhelyi állomáson kiszállott, Mik-
lóssy István hajdudorogi püspök-
nek azonnal 500 koronát adott
át az ujhelyi árvizkárosultak fel-
segélyezésére. Miklóssy püspök
ur ömga ez összeget a „Zemplén“
szerkesztőségének adta át, ugy-
szintén a saját 200 koronás ado-
mányát is, hogy rendeltetési he-
lyére juttassuk.

A két fennkölt, nagy magyar
főpap magasztos példájának köve-
tésére hívjuk fel vármegyénk
nemesszívű közönségét. Az eddigi
adományokat szerkesztőségünk
azonnal bankban helyezte el, hol
azok az illetékes hatóságok ren-
delkezésére állanak s a további
adományokkal együtt a legrövi-
debb idő alatt kiosztatnak az in-
ség enyhítésére. Erre a magasz-
tos célra várjuk és kérjük kö-
zönségünk áldozatkészségét.

És most, amennyire a holt be-
tűkkel tehetjük, adjunk képet a
szerencsétlenség lefolyásáról:

Abból a katasztrófális csapásból,
mely csak nemrég az ország dél-
keleti vidékét sújtotta, most Ujhe-
lynek is kijutott a része, nekünk is
meg van a szomorú szenzációnk:
Ujhelyben nagypusztítású árviz volt.
Városunk neve belekerül a fővárosi,
esetleg talán a külföldi lapokba; az
„eset“, mint annyi más, egynapos
szenzációja lesz azoknak, kik azt ká-
véjuk mellett a reggeli lapokból ol-
vassák, de feledhetetlen, és ami su-
lyosabb, nehezen kiheverhető csapás
azokra nézve, kiknek házuk, butoruk,
kis szegénységük esett a féktelen ha-
bok prédájává. És ezek annál jobban
érezik a veszteséget, mert amit elvesz-
tettek — mindenük volt.

Váratlanul, a gondolat sebessé-
gével jött az ár, szinte pillanatok
alatt boritva viz alá a város alsó ré-
szét. Délelőtt volt az idő, mikor a
férfiak még a munkában, hivatalban
voltak elfoglalva s otthon csupán az
asszonyok, gyermekek tartózkodtak.
A hazatérő család főpizkos, szennyes
hullámoktól körülzárva talála
már otthonát, melyből segélykérő
hangzott ki családjának kétségbeesett
síránkozása.

S a vész ekkor még nem érte el
tetőfokát. Délben újra megeredt az a
felhőszakadászerű zivatar, mely már
előző egész éjjel zubogott s a felülről
jövő víztömegekkel együtt hihetetlen
gyorsasággal és mértékben növelte az
áradást.

Az elöntött házakból, míg lehe-
tett, kocsikon, szekereken szállították
ki az embereket, butorokat, de a se-
gélynyújtásnak ezt a módját is rövi-
desen be kellett szüntetni, mert egyes
utcákban az ár oly magasra emelke-
dett, hogy azokba szekéren bejutni
teljes lehetetlenség volt. Később ugyan
tákolta össze tutajfeléket, de bizony
azoknak sem a biztonsága, sem a te-
herbírása nem volt kielégítő.

Az áradat pedig egyre nőtt. A
piszkossárga hullámok elborították,
elsodortak minden megmozdíthatót,
házak dültek össze percek alatt s a
levegő jajveszékéssel telt meg. Bá-
tor emberek siettek végveszélyben
lévő embertársaik segítségére, önfelál-
dozással küzdve meg a borzasztó
elemmel.

Megerkeztek a katonák. Ugy kü-
dött mindegyik mint egy hős s derék
tisztjeik vezetésével végigjárták a
romlásnak induló házakat, emberélet
nincs-e bennük veszélyben. A Vi-
rág-utcában három hölgyet és két kis
gyermeket hoztak ki az egyik házból
a katonák. Alig jutottak biztonságba,
óriási robajjal bedőlt a ház. A léleg-
zetfajtvá figyelők ajkairól, nem, szí-
véből önkéntelen sóhaj lebbent el:
Istenem, ha még egy percig...

Máshol. A zugva rohanó habok-
kal egy katona küzd. Félkézrel egy
kerítésbe kapaszkodik, másik karján
három pólyás csecsemő. Mellette két
lépésnyire örvényezve száguld a meg-
dult folyó most láthatatlan medrében,
a katona bizton halad a parton állók
által irányítva. Csak egy bizonytalan

A jó munkát felesleges dicsérni!

bátorkodom felhívni a nagyközönség becses figyelmét évek óta fennálló és a legjobb hírnévnek örvendő **gőzmosó-, vegytisztító- és ruhafestő vállalatomra**, hol is a legjutányosabb árban, minden rongáló anyag mellőzésével, a **keddig beadott fehérneműek szombatva már elkészülnek.** — Ingek, gallérok, kézelők tükörfényesre tisztítatnak és rugékony hajlékonyságot apnak, úgy hogy a nyakat kellemesen érinti. Midőn t. megbízóimat a fenti sorok szíves figyelembe vételére felhívó, mvagyok kiváló tisztelettel:

De mert jelenleg egy oly vegytisztító gyárral léptem összeköttetésbe, amely a jelenkor legjobb gépeivel van felszerelve, ennél fogva a nálam készült munka kivitele jóval felülmúlja a helyben működő hasonló nemű tisztítókat. Ennek alapján **Kálosi M. gőzmosó és vegytisztító intézete** Molnár István-utca 2.

lépés, a lélekjelenlétnek egy pillanatra való elvesztése s négy élet tűnne el a hullámsírban. Szerencsésen partot ér. Az a hálaköny, mely a cseccemök szüleinek szeméből hull, gyémántnál értékesebb jutalom.

A polgári hatóságok a vész kezdetétől talpon voltak. Meczner Gyula főispán Thuránszky Lászlóval, Székely Elek h. polgármester sorra járják a veszélyeztetett helyeket, biztatva, bátorítva, tanácsot adva mindenütt. Erre pedig nagy szükség van. A kétségbeesett, a szerencsétlenségtől fásuló emberek új életre ébredni látásnak: A hatalmasok, kiknek kötelességünk fölöttünk örködni, nem hagyják el. Itt vannak, látják nyomoruságos pusztulásunkat, emberi erejüktől telően segíteni fognak rajtunk. Újult erővel látunk hozzá a mentéshez. Az emberélet, Isten végtelen kegyességéből, már mentve van, sorra kerülhet a többi, ami még menthető.

A tűzoltóság és a város szekerei, magánosok fogatai, bérkocsik szállítják el az előntött házak tutorait. Szekrények, asztalok, ágynemű kerülnek elő a házak vízzel áztatott belsejéből, aprómarhát, háziállatokat hoznak ki a biztos szárazra.

Némelyik utcába azonban szekérral bejutni lehetetlen. Ide, az időközben összeácsolt tutajokon mennek be s nemsokára egyik ilyen utcából előbukkan a megmentettekkel megpakott tutaj s lerakva drága terhét indul vissza új életet, új javakat megmenteni.

S az áradat egyre nő. A város alsó részét már öles víz borítja, melynek romboló ereje gátat nem ismerve, féktelenül hömpölyög át az utcákon, kártyavárként omlasztva össze gyengébb, régiebb házakat. Ellenállhatatlan erővel ragad magával minden elmozdithatót, rombolja szét az ellenállót. Nyolc kis báránka bukdácsol a hullámok között. Keserves bégetésük hallik egy ideig, azután csend lesz. — Hatalmas fahidat cipel a vízuhatag: a „kis patak,” mely pár nap előtt még alázatosan folydogált el alatta. Most elragadta, hozzávágja a csörgői uton nemrég épült vasbeton hidhoz, az is összezuzódik. — Messziről jött zsákmány: buzakévek, szénaboglyák. Talán egy egész év verejtékes munkájának gyümölcsei. Most szemét.

Estére kelve a kíváncsiak serege hazavonul, a hol azután a vacsora mellett elmondanak a látottakból egy-két epizódot, puha, meleg ágyukban még eszükbe jut egy-két réme-sebb jelenet amig elaluszunk. A szegény, nyomoruságba jutott hajléktalanok meg egy kétségbeesett pillantást vetnek feldúlt fészükre, mit oly furesán világít meg a cirkáló tűzoltók fátylafénye — s azután lehor-gasztott fejfel indulnak ideiglenes menedékük, az iskolák felé.

Ezeket lehetett látni az 1913-ik esztendő augusztus 7-én, mikor a haragvó Isten árvizet látogatta meg szegény városunkat...

A katasztrófa kezdete.

Csüörtökön, 7-én reggel érkezett meg felülről az első nagyobb víz-tömeg, amely az éjszakai felhőszakadással esőtől amugyis megdagadt Ronyva patakot partjain túl duzzasztotta. A Csörgő felé lévő rétek rövidesen víz alá kerültek, az ár rohamos sebességgel közeledett Ujhely felé, rémülettel töltve el a Csörgő-ut mentén épült új házak lakóit, kiknek nem maradt idejük arra sem, hogy házaikból kimeneküljenek, oly rohamos gyorsasággal lepte meg őket az ár.

Néhány perc alatt viztengerré vált az egész vidék s a Ronyva két feldagadt ága egyesülten ömlesztette a vizet a Csörgő-ut mentén és a kis-állomásnál az utcákra. A bajt még ekkor, déltájban, senki sem hitte fenyegetőnek. Az előntött házak ablakaiból még kíváncsi, nem rémült arcok tekintettek ki. Az uttesten még csak térdig érő volt a víz s a kocsik

rendesen közlekedtek, szárazra hozva a félsebbekeket és az előrelátókat.

Csak kis kárt tevő kellemetlenségnek tekintették az árt és senki sem gondolt katasztrófákra, bár a víz egyre növekedett. — Félegy tájban azután újra megeredt a felhőszakadás s ettől kezdve igazán pillanatok alatt nőtt centiméterekben a víz.

A Rákóczi, Dókus Gyula, Drugeth, Árpád, Virág utcák házait már csak alig lehetett megközelíteni s a benschorultak, tudatára ébredve a rettenetes veszedelemnek, kétségbeesetten kiáltoztak segítségért. A legnagyobb veszedelem a Virág-utca házait fenyegette, mert a dúló ár itt hirtelen kanyarulatot képezve a legvehemensebben vágódott a házak falaihoz. Itt történt az első házbeomlás is. A Virág-utca 4. számú udvarban lévő kis ház omlott össze legelőbb. Egy perc műve volt az egész. A ház fala végig repedt s azután óriási robajjal dült egyik fele a vízbe, látni engedve az egyik szobát, melyre mint valami szemfödő borult rá lassan az épen maradt háztető, lassan-lassan maga alá nyomva azt is.

Ezt a beomlást követte azután gyors egymásutánban a többi is. Összesen ötvenhat épület dőlt össze, lakóházak és melléképületek s különösen nagy a bedült házak száma az Árpád-utcaiban, hol az apró, régi házakat papirosként rombolta szét az iszonyu erejű ár.

A mentés.

A veszedelem hírére azonnal kivonult a helyszínére a rendőrség Kelner Sámuel alkapitány és a tűzoltóság Friss Heiman vezetésével, de más segédesszükök híjján, csupán a szekereken való mentéssel próbálkoztak. És — mint említettük — ekkor még senki sem gondolt komoly veszedelemre.

Mikor azután délután 2 órakor a helyzet már kétségbeesetté lett, megérkezett a katonaság és a csendőrség is s fokozott erővel láttak hozzá a mentéshez. Tujákat ácsoltak össze, azokon szállították ki a veszélyeztetett házak lakóit, maguk is minden pillanatban életükkel játszva. Derékig, nyakig gázoltak a vízben egy-egy megmentettet emelve vállaikra.

Különösen az Árpád, a Pálóczy és Zrinyi utcákban vittek véghez igazán hősiességűket, amely helyeket legközvetlenebbül és leggyorsabban öntötte el az áradat.

A Chudovszky Mór dr. házában szintén benschorultak az ottlakók és kétségbeesve telefonáltak segítségért. A katonaság azután tutajokon ment a kastélyba és biztos helyre szállította a fenyegetetteket. Itt, a Zrinyi és Pálóczy utcákban egy Serfőző nevű ácsmester mentett halált megvető bátorsággal, számtalan embert és gyermeket szabadítva meg.

Dókus Gyula alispán házat is körülzárt a víz s az alispán hozzátartozóival együtt szintén csak tutajon tudott estefelé kiszabadulni.

Általában minden egyes arra hivatott, valamint saját jószándékából dolgozó ember önzetlenül sietett szerencsétlen embertársai segítésére s e nemes munkájukért saját megelégedett lelkiismeretük szaván kívül a megmentettek hálaímaja a legszebb jutalmuk.

Pénteken.

A vízár, amely rohamos sebességgel jött, éppoly gyorsan vissza is húzódt, nyomort, pusztulást hagyva maga után. Reggelre a víz visszavonult medrébe és csak most látható meg igazán a rombolás képe. A víztől ázott házak egyre roskadoznak, agyonnyomással fenyegetve a még megmaradt holmijukat menteni akaró embereket.

Kérészy v. főmérnök vezeti a munkálatokat a düledező házak alátámasztásánál és megerősítésénél, miben segítségére van a katonaság és az ügyészség által rendelkezésre bocsátott rabok is.

A veszedelem elmúlt, csak a romok, a pusztulás mutatja, hogy mit szenvedett városunk a rettenetes elem pusztításaitól.

A vidék.

Tállyán is, ahol pedig évtizedek óta csak hírből ismerték az árvizet, veszedelem volt. Fábán Ferenc munkatársunk a következő színes, plasztikus képet küldötte be az ottani pusztulásról:

Tállyát sem Tisza nem köríti, sem Bodrog nem fényli keresztül. Nem látni itt az egész határban még egy akkora patakocskát sem, melyben az alkonyati lankadsággal hazaballagó munkások verejtékes testüket kényelmesen felfrissíthetnék. A vasuti síneken túl húzódik egy keskeny vizesik, melynek neve is fogalmat ad róla, milyen kicsiny lehet: árok-nak, Élőárok-nak nevezik. Rendszerint csak a tavaszi hóolvadás idején van benne derékig érő víz, nyáron jóval sekélyebb, néha egész kiszárad. Ezidén azonban a folytonos esőzéstől megdagadt s a szerdáról csüörtökre virradó éjjel, mikor nyolc órán keresztül szünet nélkül szakadt a zápor, a hegyekről lerohanó vízuhatagokat nem tudta levezetni s előntötte a két oldalt fekvő réteket. A réteken keresztül rakott buza, árpa feküdt. Egy esztendő dolgos eredménye. Csak haza kellett hordani, kicsipelni. De jöttek a nagy vizek... éjjel, alattomosan s reggel csak kicsiny pontok látszottak ki a keresztetkből, mint hörgő, fuldokló emberfejek.

Báró Maillot Nándor „Patócsok” nevű szőlőjébe belecsapott a villám s hetven tökét egyszerre megölt. — Az elszabadult vizek elmosták a vasuti töltést, a talpák a levegőbe meredeznek, mint bordák, melyekről fenevadak lefalták a húst. A Kassa—Hegyaljai helyiérdekű vasut Tállyától Kassa felé nem indíthat vonatot, míg helyre nem állítják a töltést.

Mindez csak futólagos vázlat. A pusztulás jaihördüléseit nem akarjuk eszetelni, nem is lehetne. Egy mondást akarunk még csak ideírni, mely a maga keserűen hangzó naivságával nagyon-nagyon megkap bennünket. Egy szegény parasztember, kinek tizenöt kereszt buzáját vitte el a víz, látván a tengernagyságu, piszkosbarna víz tömeget, elkeseredetten így fakadt ki: „Most már csak egy tutajt kell készíteni s mehetünk egyenes Amerikába.”

De nem, nem szabad csüggedni. A felhők haragja elesittul, a vizek eltakarodnak, a mezőkön új csirák csirásznak majd ki s tizevek mulva, megszürekülven, csak a „legöregebb emberek” fognak majd ráemlékezni, messze elgondolkozva, hogy... tizenháromban, mikor a nagy vizek jöttek...

Erdőhorvátiból jelenti Gaál Endre tudósítónk: Folyó hó 6-án este 8 órától 7-én déli 12 óráig tartó árviz pusztította a községet. Az Egress, Kistolcsva és Nagytolcsva patakok még ez ideig soha nem tapasztalt mértékben áradtak ki. Sok ház összedül felben van, több, mint 70—80 házat borítottak el a piszkos hullámok, kitorodta a kerítéseket, elvitte a háziállatokat és elborította a virágzó, szép kerteket. Elvitte mindent, amit az első árviz meghagyott. Az egész völgy a szomorú pusztulás képét mutatja. Nem kímélte a község házat, pgtstahivatalt sem, ez utóbbiból menteni kellett a postamester életét. A nép izgatott és új veszedelemről tart. Az elég vagyonos községből egy csapásra szegény lett: ha inségnek nem is, de igen nagy szegénységnek néz elébe. A kár ez idő szerint megbecsülhetetlen.

Hasonló szomorú jelentéseket kapunk még számos községből. Zemplénmegye ujhelyi, szerencsi és tokaji járása rengeteget szenvedett az új árviztől s igazán nagy erőfeszítésekre van szükség, hogy megyénk szerencsétlen népe ezeket a szörnyű csapásokat valamennyire kiheverhesse.

Egy új vasútvonal megnyitása Zemplénmegyében

A királyhelmece-nagy-czigándi vonalszakasz.

Közelebről megnyitják a nagy-oligánd-sárospataki fővonalat is.

— aug. 9.

Kedden, folyó hó 5-én a kereskedelmi miniszterium képviselőiben Zaymus Vince vasuti és hajózási felügyelő megnyitotta a bodrogközi vasut királyhelmece-nagy-czigándi vonalszakaszát, mely a kedvezőtlen időjárási viszonyok dacára elkészült, míg a nagy-czigánd-sárospataki fővonal a kenézlii szárnyvonallal a Bodrog folytonos áradása miatt még mindig az építés stádiumában van és megnyitása legfeljebb október elsejére várható. A fontos közgazdasági érdekre tekintettel a vasut részleges megnyitása is kívánatos volt és habár a folytonos esőzések miatt megrom-gált pályatest állapota itt sem engedte meg a vonatok menetrendszá-rinti közlekedtetését, a miniszterium képviselője a korlátozott menetes-séggel való forgalomra az engedélyt megadta és a vonatok f. hó 6. óta kisebb-nagyobb késésekkel közlekednek is. A megnyitást megelőzőleg a vasuti és hajózási felügyelőség részéről Laner Kornél főmérnök próbának vetette alá a vasut 4 benzínmotoros kocsiját és 3 gőzmozdonyát a perbenyik—királyhelmecei vonalszakaszon, mely alkalommal a kocsik 40, a gőzmozdonyok 30 kilométer óránkénti sebességgel futottak a pályán és minden tekintetben kifogástalanokká bizonyultak. A próbákon résztvettek a vasut üzletvezető igazgatója, Pileh Béla, a szállítógyárak részéről Balogh Elek és Árpád főmérnökök. Különös megelégedést keltettek a Ganz-féle hatalmas benzínmotorokocsik, melyek benzínmotoros részét a Marta automobilgyár, villamosági felszerelését a Ganz-féle villamosági r. t., kocsiját a Ganz-Danubius gyár készítette és ez a három magyar világcég együttműködése teremtette meg e pompás kocsit, mely a mögő akasztott 4 pótkocsival együtt 200 utast 25 kilométer sebességgel játszva továbbit való-ságos gunyáron, mert Nagy-czigánd-ról Királyhelmece-re a viteldij a III. osztályon 50 fillérben van megállapítva.

A keddi hivatalos megnyitáson Zaymus Vince miniszteri megbízottan kívül résztvettek Zemplénmegye közigi. bizottsága részéről Thuránszky László főjegyző, Bancesik Béla főszolgabíró, Marta Miklós al. épít. főmérnök és dr. Frieder Zsigmond járásvorvos. A Bodrogközi gazdasági vasut részéről: br. Sennyey Miklós végrehajtó biz. elnök, gr. Szécheny Ernő, Szesztay László, Szabadhegyi, Szekeres, Tóth Sándor igazgatósági tagok. Az üzemkezelő társaság részéről: Pileh Béla igazgató, Kakujay Károly műszaki tanácsos és Olchváry Rezső forgalmi főnök. A m. kir. államvasutak részéről: Gehl György főellenőr, Hajnal Lajos főmérnök és Barta Sándor ellenőr. Az építő vállalkozó Hasenauer Ágoston és Frasilz mérnök egészítették ki a bizottságot.

A bizottság délelőtt 9 órakor indult el Perbenyikről Királyhelmece-re, majd visszafordulva Perbenyik átrakó állomás tüzetes megvizsgálás után Zemplénagárd, Zemplénriese állomásokon át pont délben Nagy-czigánd ideiglenes végállomásra futott be a különvonattal. Minden állomáson lelkes fogadtatásban részesült a vonat különösen Nagy-czigánd állomáson, a hol tiszt. Ölbey ismert ékesszólásával köszöntötte az érkezőket, diszkapu és virágözön fogadta a vonatot. Majd gróf Széchenyi Ernő bétalanjai

vendégszerető házában ünnepi lakomára gyűlt össze a társaság, ahol régi magyar szokás szerint magnum áldomás koronázta meg a napot. A Bodrogköz gazdasági életére korszakos fontosságú esemény regisztrálását azzal zárjuk, hogy a részleges munka még csak félmunka és sürgetjük mielőbb a nagyzigánd—sárospataki vonalrész megnyitását is, mert csak így fogja a vasut igazában teljesíteni azt a közgazdasági funkciót, melyet alapításakor eléje szabtak.

Itt említjük meg, hogy a vasut ideiglenes központja Perbenyik, ahol Olechváry Rezső forgalmi főnök vezeti a közvetlen adminisztratív teendőket, a vasut üzletvezető-igazgatója Pilch Béla Nyiregyháza székhelylyel. A nagyzigánd—sárospataki vonalrész ősszel várható megnyitása után az üzletvezetőség végleges székhelye Sárospatakon lesz.

NAPIRENDEN.

A kártyás kölesön. Jogi szaklapok a Kurianak egy újabb határozatát közlik, melyet érdemes észrevenni és egy kis futó figyelemre méltatni. Azt mondja ki ez a határozat, hogy a kártyaasztal mellett kiállított váltót a bíróságok előtt is lehet érvényesíteni.

Eddig az ilyen kölesön az úgynevezett „turpis causák” sorába tartozott, a bíróság azon az egyedül helyes és elfogadható állásponton volt, hogy a kártya közben adott kölesön úgy tekintendő, hogy azt a játék folytatása céljából, tehát erkölcstelen célra adták, ami kizárja azt, hogy az állam hatalma és a bíróságok kikényszerítő ereje segítségére legyen a kölesönadónak követelése érvényesítésénél. Ugy látszik, a kártyás társadalom ezért is helyezte a játék közben adott kölesönt és a játékadóságot a fokozottabb becsület védelme alá. Az a gavallér, aki a mosónőjének, vagy az imasának adása maradt, lehetett tovább is gavallér, az a kaszinólag azonban, aki a kártyaadóságot nem fizette meg az obligát huszonnégy óra alatt, két dolog között választhatott, hogy vagy főbe lövi magát, vagy ezentul háttal fordítanak és nem köszönnek neki azok, akik a pénzt elnyerték.

Ma, amikor a törvénykezési jogi miatti, a bíróságok gyakorlata szab igen sok esetre törvényt, az amit a Kuria határoz, megmásíthatatlan és megfellebbezhetetlen szabály egészen addig, amíg a Kuria nem foglal el ugyanebben a kérdésben ellenkező álláspontot. Ilyen megfellebbezhetetlen törvény volt eddig az, hogy a kártyaadósosság és a kártya közben adott kölesön „turpis causa”, mely nem élvezi a törvények védelmét. A Kuria határozatával tehát hiu dolog perbe szállani akkor, amikor ellenkezőre fordítja a megfellebbezhetetlen törvényt, res judicatan nem lehet változtatni, azonban közérdekből meg lehet és meg kell állapítani, hogy a Kuria újabb gyakorlatával szemben a régebbi gyakorlatnak van igaza és hogy ezzel az új gyakorlattal a Kuria igen veszedelmes és sikamlós talajra lépett, mely nagyon végzetes következményekkel járhat a kártyás világban.

Visszaélések a vasuti szabadjegyek körül. A magyar kir. államvasutak megállapítása szerint a kereskedő cégek által a magyar királyi államvasutak vonalaira váltott bérletjegyekkel, ismételve visszaélések történtek és pedig abban az irányban, hogy egyes kereskedő cégek bérletjegyeiket oly személyek részére iratják át, akik azt a fennálló szabályok értelmében nem igényelhetnék.

A bérletjegyek közül ugyanis csekis a kereskedő cégek által váltott bérletjegyeknek és ezeknek is évenként csakis egy ízben, oly személy ré-

szére való átírása van megengedve, aki ugyanazon cég alkalmazásában áll.

Megállapított ezzel szemben, hogy a napilapokban közzétett hirdetésekben megvételre kínáltattak bérletjegyek, amiből nyilvánvaló, hogy a hirdetés tárgyát képező esetben az illető bérletjegyeknek nem oly átruházása forog szóban, amely a fennálló szabályok értelmében meg van engedve, hanem ily hirdetések mögött oly üzelmek állanak, amelyeknek célja az, hogy a bérletjegyekre vonatkozó határozmányok az államvasutak megkárósításával kijátszassanak.

Miután ily visszaélések ujabban mind gyakrabban ismétlődtek, indítatva érezte magát a kereskedelemügyi miniszter, hogy az átírás körül eddig követett eljárás szigorításával az említett üzelmek elé gátat vessen.

A kereskedelmi miniszter ugyanis elrendelte az átírás illetéknek husz százalékról ötvenre való felemelése mellett azt, hogy az átírást kívánó cégeknek, az illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával kell igazolnia, miszerint az a személy, akinek nevére az átírást kérik, tényleg ugyanazon cég alkalmazásában áll.

Azon nem várt esetben, ha a jelen rendeletnek nem lenne meg a kívánt eredménye, s a tapasztalt visszaélések még ezután is ismétlődnek, a végső radikális eszköz felhasználásával a miniszter a bérletjegyatírásoknak csakis halálesetre való korlátozását fogja megfontolás tárgyává tenni.

Legujabb!

Ötezer koronás adomány az árviz károsultaknak.

— aug. 9.

Mint lapzártakor értesülünk, gróf Andrássy Gyula a vármegye alispáni hivatalához távirati uton 5000 koronát küldött a zempléni vármegyei árvizkárosultak részére. A nagylelkű adomány remélhetőleg nagy lendületet fog nyújtani a segélyakciónak.

HIREK.

Az utolsó gondola. Az olaszországi nászutazásról hazatérő párok legszebb emlékei közé tartoznak a velencei esti gondolázások. Az évszázados járműnek, amely egy volt összeforva Velenczével, most ugylátszik közeledik az alkonya. Gazdag velenceiek már évek óta motocsónakokat tartanak, sőt egy idő óta nagy motocsónakgarázs is épült, ahol bármikor lehet bérelni motor-csónakokat, most pedig néhány száz gondolieri szövetkezetbe tömörült, amelynek az a célja, hogy a régies színezetű gondolák helyébe lassankint motocsónakokat állít. Sok ember fájdalmas hangulattal fog erről tudomást szerezni, de alig hihető, hogy Velence idegen forgalmára ez az újítás csak valamelyest is kedvezőtlen hatással lesz. Egy kis poézis véss majd oda a gondolával, de a modern emberben túlteng a sietési ösztön és ez csak siettetni fogja a gondola letűnését. Velence azért Velence fog maradni és a motocsónakok éppen olyan keveset fognak ártani vonzóerejének, mint ahogyan nem ártott az, hogy a Márkus-tér árkádjai alatt egyik kávéház a másik után nyílt meg és a sétatangversenyeken argentinai tangót játszik a városi zenekar.

— Gyűjtésünk az árvizkárosultak javára. Lapunk szerkesztősége utján ujabban a Gojdi-cs-nővérek adományoztak 10 koronát az ujhelyi árvizkárosultaknak. Ezzel együtt a hozzánk érkezett összeg 710 koronát tesz ki. Az adományokat minden al-

kalommal lapunk legközelebbi számában nyugtázzuk.

— **Az új magyar püspökség székhelye.** Legujabban Nyiregyháza város közgyűlési határozatának értelmében felterjesztést intézett a kormányhoz, melyben az új gör. kath. püspökség céljaira készpénzben 250 ezer koronát ajánlott meg s felajánlott azonkívül egy legalább 30,000 kor. értékű igen előnyös fekvésű városi telket, melyben a papnevelő intézet volna elhelyezendő. A nyiregyházi gör. kath. egyházközségnek ingatlanokban felajánlott hozzájárulása körülbelül 180,000 koronára tehető, úgy, hogy Nyiregyháza város közönsége és az egyházközség együttesen közel 500,000 koronával járulna az új püspökség felállításának terheire. Ezen áldozatokkal biztosítva volna egy a püspöknek, mint udvarának, hivatalának és a káptalan összes tagjainak, valamint a papnevelő intézetnek megfelelő elhelyezése. A felajánlott nagymérvű hozzájárulás folytán az új püspök székhelyre nézve Nyiregyháza városa, mely mellett egyéb szempontok is szólnak, a versengő városok között igen komoly kombinációba kerül.

— **Szőlészeti szakosztályi ülés.** A Zempléni vármegyei Gazdasági Egyesület szőlészeti és borászati szakosztálya f. hó 14-én, csütörtökön d. e. 9 órakor a vármegyeháza kistermében ülést tart.

— **Új gyógyszer-töketerebesen.** A belügyminiszter Töketerebesen egy második gyógytár felállítását engedélyezte. Az új gyógyszer-töketerebesen Bóla fogja megnyitni.

— **Esküvő.** Markovits József ujhelyi kereskedő, megyei bizottsági tag leánya, Hanna e hó 17-én esküszik meg Geiger József kassai kereskedővel.

— **Jogászyülés Temesvárott.** Hazánk jogszolgáltatásának összes tényezői ez év október 5-én Temesvárott találkoznak. Általános jogászygyűléssel kapcsolatosan rendes közgyűlést Temesvárott fogják megtartani az országos bírói és ügyészi egyesület Grecksák Károly kuriai bíró elnökléte alatt, az országos ügyvédszövetség Pollák Illés szövetségi elnök részvételével, a magyar jogászygyűlés dr. Nagy Ferencz egyetemi tanár valóságos belső titkos tanácsos vezetése mellett és az ügyvédjelöltek országos egyesülete. Az igazságszolgáltatás minden táborát képviselő jogtudósok, bírák, ügyvédek, ügyvédjelöltek összejövetele jelentőségeltjes, érdekes eseménynek ígérkezik. Temesvár város máris nagyszabású előkészületeket tesz a sok száz számra menő kiváló vendég fogadtatására. Az értekezletek és társas összejövetelek után befejezésésként Herkules-fürdői és aldunai kirándulást tervez a rendezőség. A két napig tartó kirándulás, melyen családtagok is résztvehetnek teljes ellátással együtt a féljegyre jogosító igazolvány tulajdonosainak 40 koronába, másoknak pedig 45 koronába kerül. A közgyűléseken és a kiránduláson való részvételre szeptember hó 10-ik napjáig lehet jelentkezni dr. Láng Béla temesvári ügyvéd, rendezőbizottsági titkárnál, a hova e határidőig a kirándulás díjja is beküldendő.

— **Elhalasztott mulatság.** A sátorlajuhelyi református kör által f. hó 10-ére tervezett mulatság az árviz miatt bizonytalan időre elhalasztatott.

— **A határon elfogott sikkasztó.** Bzicska Valentin galíciai munkásember felkerült Budapestre, hol egy pékmesternél kapott alkalmazást. Szorgalmával és igyekezetével einyerte gazdája bizalmát s ezzel megnövekedett a munkaköre, de fizetése is. Az utóbbi időben a pénzbeszedéssel is meg volt bízva. Ámde ebben az új minőségében a bűn útjára lépett és a reá bízott pénzekből naponként sikkasztott, úgy hogy az ujjabb bevételével pótolta az előbbi hiányokat. A végén belátta helyzete tarthatatlan-

ságát és hogy elkerülje a következményeket, vissza akart szökni Galiciába. Itt azonban már akadályba ütközött, mert Mezőlaborczon a járőrmeister gyanusnak találta és igazolásra szólította fel, majd azután valatára fogta, mire kitűnt a leirt tényállás. Beösmerése alapján letartóztaták és Budapestre kísérték.

Steckenpferd liliumtejszappan

Bergmann et Comp. Tetschen a/E.

elérhetetlen hatású szeplok eltávolítására és nélkülözhetetlen szer arc és bőrápolásra, mit számtalan elismerő-levéllel bizonyíthatunk. Gyógytárakban, drogériákban, illatszert- és fodrászüzletekben 80 fillért kapható. Szintgy páratlan hatású női kézápolásra a Bergmann „Manera” liliumkrémje, mely tubusokban 70 fillért mindenütt kapható.

— **Vásári eset.** Egy zempléni vásáron történt meg a következő humoros eset. Egy pár fiatal ökröt árult egy atyafi, melyet egy hosszuszakálú alkusz erősen kért 450 koronáért, de amelyet a tulajdonos 460 koronán alól nem akart odaadni, mire a hitsorsos eltávozott. Pár perc múlva előkerült az alkusz fia, aki meglátván a szép marhát, megkérdezte az árárt. Az atyafi tudva, hogy az alku előlről kezdődik 600 koronát kért, melyre az ifju alkusz azonnal be is ígért 540 koronát. A vásárt rövidesen megcsinálták és az ifju alkusz ki is fizette. Ebben a pereben került elő az apja, kinek már 460 koronára leengedte az ökröket. Természetesen jól leszdítta a fiát a rossz vásárárt, de már egyebet nem lehetett tenni. A fiut azonban bántotta az elhamarkodott vásár, azért furfanghoz folyamodott, hogy a pénzt megmentse. A marhalevél átírás előtt azt mondta az atyafinak, hogy ő nagyon babonás, mert náluk a faluban igen döglök a marha, azért tegyen egy szivességet, álljon az ökrök közé és adja vissza neki a pénzt. Az atyafi ráállt és a szavakkal „itt a pénz” átnyújtotta a pénzt. Az ifju alkusz kétszer vissza is adta neki, de harmadszor a tanu előtt lefolyt „babona” után zsebre vágta azon megjegyzéssel, hogy ha nem kell a pénzem, legyen a tied a marha, — s eltávozott.

— **Szilági és Diskant miskolci gépgyáros cég** kiűnő könyökszerkezetű és víznyomásmű borsajtóra, valamint legujabb rovátkolt aluminium kuphengerű zuzógépre felhívjuk olvasóink figyelmét. Kiemelendők különösen a cég által feltalált és készített „Kossuth és Hegyalja” borsajttok, n különben a nagyüzemi préseléshez készített Rákóczi kettős kosaru sajtók, melyeknél a régi világ fából készített prése zseniálisan egyesítve van a modern technika vívmányaival. A sajtók felső része acél, alsó része faszervezet. Ennélfogva a must sehol sem érintkezik a vasrészekkel, hanem csak a fával, ami a must színt, ízét, zamatját nem befolyásolja. A törkölyt sem kell összevagdálni, hanem kisebb darabokban is ki lehet venni. Az 1901. évi temesvári, az 1902. évi egri, az 1902. évi pozsonyi II. mezőgazdasági orsz. kiállításán a cég borsajttói első díjjal, arany éremmel, az 1906. évi nagyváradi és az 1907. évi pécsi kiállításán aranyérem és diszoklevéllel lettek kitüntetve. A cég izléses árjegyzékét kívánatra minden érdeklődőnek megküldi.

Szemgyógyintézet van Miskolczon.

— **Féltve őriz minden anya** kis kedvencét a nyári hőség veszedelmei ellen, melyek a csecsemők közül minden évben oly számos áldozatot követelnek, mert a legtöbb esetben egy megfelelő, megbízható táplálék hiányzik. Adjon azonban gyermekének Nestlé-féle gyermeklisztet, mely már nemzedékről-nemzedékre sok ezer esetben oly fényesen bevált és akkor nemcsak sok bánatnak veszi elejét,

hanem gyermeke nagyszerű fejlődésében és gyarapodásában is gyönyörködhetik. Próbadozokat kívánatra teljesen díjtalanul küld a Henri Nestlé cég, Wien, I., Biberstrasse 157.

— **Polgári fiu- és leányiskola Poprádon** a Magas-Tátra alján. Orvosilag ajánlott hely. Évi tandíj 40 korona. Német családoknál olosó ellátás kapható. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál **Horn József** igazgató.

— **Eladó jutányos áron** egy 3 méter magas és 4 1/2 méter széles egyszemű új állapotban lévő **üvegfal**. Erzsébet Királyné utca 18. sz. alatt.

TANÜGY.

Értesítők.

Ismerteti: **Kertész Ödön.**

Sok különböző színelű füzetecske fekszik előttünk. A vastagságuk sem egyenlő, a szerkesztője is mindegyiknek más. Csak egy dologban találjuk meg a hasonlóságot: mindegyik kulturáról számol be, az értesítő könyvecskéik 10 hónapos munka eredményét ismertetik.

Ép azért a könyvecskéket nem küldjük a semmiségbe mindaddig, míg róluk 1-2 jó és őszinte szót nem mondunk s bár mi nem csak a helybeli, de a vármegye középfoku iskoláiról is megemlékezni óhajtunk, a szűk keret miatt csak azon szempontokat és tényeket emeljük ki, amelyek a közérdeklődésre számot tarthatnak.

1. Sátoraljaujhelyi rom. katolikus főgimnázium.

A majd 5 éves évkönyvet Nyilassy Károly igazgató szerkesztette. A bevezető cikk Járvas Mihály rendi tanár kegyeletes megemlékezésének van szánva. Ezután a Szabad Liceumra vonatkozó jelentés van közlve, mely intézmény immár egyesületileg szervezve lett és melynek buzgó szervező munkása ezidén dr. Jámor György rendes tanár volt. Az intézeti tornaünnepélyről Kudlicska Károly tornatanár számol be, a főgimnázium segélyző egyesületéről szóló jelentést pedig Szalay József ügyvezető elnök teszi közzé. A tantestületnek 17 tagja volt. A Kazinczy-önképzőkörnek dr. Frick József volt a vezető tanára, aki igen szép eredményt mutat fel jelentésében, különösen az iskolai ünnepélyek rendezésében volt az önképzőkörnek nagy szerepe, amidőn a Lipcsey Tivadar által vezetett zenekar is jelentékeny szolgálatot tett. Az iskolába 315 tanuló iratkozott be, osztályvizsgálatot tett 304 rendes és 13 magántanuló. A 8 osztályban 1 vagy több elégtelent kapott 74 tanuló. Ez körülbelül 24% és így az eredmény jónak mondható. Érettségi vizsgálatra 25 ifju jelentkezett, az eredmény itt is teljesen kielégítő, mert csak 4 tanulót utasítottak javító vizsgálatra.

A jövő évre vonatkozó tudnivalók rovatában, mint új intézkedést olvashatjuk azt, hogy a tandíjakat a jövő évben póstatakarékpenztári befizetési lapok útján kell beküldeni.

2. Sátoraljaujhelyi városi felső kereskedelmi iskola.

Közli Debreczeni Áron igazgató. A vezető cikket Halász Dezső tanár írta, ki londoni tanulmányutjáról számol be. Kár, hogy nem nagyobb terjedelemben ismertette szerzett tapasztalatait. Az iskola igazgató bizottságát állandó és választott tagok képezik, a bizottság elnöke Székely Elek polgármester. Az intézetnek az igazgatótól 2 rendes tanára, 2 helyettes és 6 óraadó tanerője, továbbá 7 hitoktatója volt. Az igazgatói jelentés beszámol a helyiség ügyéről és a jelenlegi tarthatatlan állapottal szemben sürgeti az új helyiség felépítését. Az iskolába 109 tanuló iratkozott be, a középső osztályt párhuzamosították. A tanulmányi eredmény jónak mondható. A kiváló előmenetelű tanulók

pénzbeli jutalmat is kaptak, amelynek összege a helybeli pénzintézetek adományából gyűlt egybe. Pénzintézetek e dícséretes nagylelkűségét a helybeli többi középfoku iskolákkal szemben is gyakorolhatnák. A Széchenyi-Önképzőkörnek dr. Visegrádi János volt a vezető tanára. Az iskolai ünnepélyek részben házi, részben nyilvános jellegűek voltak, különösen szépen sikerült a március 15-én rendezett hazafias ünnepély. Nagy körültekintéssel és szinte túlzott részletességgel van az iskolai statisztika elkészítve, amelyből az érdeklődő az iskola minden dolgáról kellő felvilágosítást nyerhet, sőt az egyes adatok %-ban is felvannak tüntetve.

A tanulók közül egész tandíjat fizetett 91 tanuló fél tandíjat 10 tanuló és tandíjmentességben 4 tanuló részesült. A tandíjmentességnek kiterjesztése nagyon is szükséges legalább a törvényes % erejéig.

Női kereskedelmi szaktanfolyamot is szervezett az iskola, amelynek 42 tanulója volt. Az évfáradó vizsgálaton valamennyi megfelelt, sőt 17 jeles eredménnyel.

3. Sátoraljaujhelyi áll. polg. leányiskola.

Ezen iskolának immár 13 értesítőjét Gyulai Károly szerkesztette. Az igazgatói jelentés hű képét adja a lefolyt tanév történetének. A tanév elején az iskola 234 rendes tanulót vett fel, ezenkívül volt 74 magántanuló. Jellemző, hogy helyszüke miatt egy-egy osztályban 25 növendéket is vissza kellett utasítani és a miniszterium a párhuzamosítást még sem rendelhette el, mert megfelelő helyiség nem állott rendelkezésére. Az iskola gondnoksága az igazgató buzgólkodása folytán felterjesztést is intézett az iskola kibővítése iránt, egyben az itt annyira szükséges női kézimunka tanfolyam felállítását is kérve, azonban kellő fedezet hiányában ez ügy még dűlőre nem juthatott.

A tantestület néhány tagja hosszabb ideig betegeskedett, de azért a tanítás munkája nem akad meg, mert kellő helyettesítésről gondoskodás történt.

Az iskola felsőbb osztályának növendékei kirándultak Töketeresre, a cukorgyár tanulmányozása céljából, megtartotta a törvényes ünnepeket, sőt békenapot is rendezett. Kir. tanfelügyelői engedéllyel hathetes tánc-tanfolyam volt, Révész Imre kassai táncitanító vezetésével. A tantestület a hitoktatókkal együtt 17 tagból állott. A tanulmányi eredmény igen jónak mondható, mert 35 kitűnő és 38 jeles tanuló mellett csak 28 tanuló bukkott meg és ezen utóbbiak is valamennyien javító vizsgálatra bocsáttatnak.

4. Sátoraljaujhelyi polgári fiúiskola.

Az iskolának ez már a hetedik értesítője, melyet Kertész Ödön igazgató állított össze. A bevezető cikket Sebestyén Ernő tanár írta, aki a polgáriiskola jövőjéről értekezik abból az alkalomból, hogy a kormány a 7 osztályu polgári iskolák felállítását kísérletképpen elrendelte.

A második cikk az igazgató tollából való, aki a gyermekbiróság jelentőségét méltatva, egyben beszámol az iskolában meghonosított itélőszékről.

Az iskolába 242 tanuló iratkozott be, amelyből vidéki 77 tanuló volt. A tantestületnek a hitoktatókkal együtt 15 tagja volt. Változás Visegrádi János és Kardos Ignác helyébe történt, akik a helybeli felső kereskedelmi iskolához nyertek kinevezést. Az önképzőkört Kertész Ödön igazgató vezette. Az iskola ez évben nagyobb kirándulást rendezett Dobsinára és Krasznahorkára, egy más alkalommal az Izra tóhoz. A statisztikai kimutatás szerint vizsgálatot tett 232 tanuló, amelyből kitűnő és jeles rendű 35, elégtelen 48 tanuló. 12 osztályismétlésre utasítottak, a többi javító vizsgálatot tehet.

(Folytatjuk)

IRODALOM.

Az Érdekes Ujság pályázatai. Az Érdekes Ujság, melynek az újságírás történetében szinte páratlanul álló gyors sikerét kétségtelenül a hetilap mélynyomásu borítékai, gazdagon illusztrált cikkei s izzléssel csoportosított aktualitásai mozdították elő, most újabb lépésre törekszik a közönség ragaszkodását meghálálni. A gyorsan népszerűvé vált képes heti lap összesen hatezer korona pályadíjat tűzött ki irodalmi, művészi és szociális kérdésekre. A hatezer koronából ezer koronát egy eredeti társadalmi regény jutalmazására tűzött ki Az Érdekes Ujság.

Éva ezen a hétev is folytatja élelményeit, melyeket naplóformában mond el a Magyar Lányok olvasóinak. Talán említenünk sem kell, hogy finom és szimpatikus alakja vasárnapról vasárnapra, mindjobban lekötötte érdeklődésünket. Naplója mellett a lányok e kedvelt heti lapjában még egy folytatásos irodalmi esemege van. Elmondo de Amicis „Szív” című regénye, amit az irodalmi világhírű patinájú övez. Farkas Imre verset írt a lapba, egy érdekes cikk a mozzi kuliszái mögé visz, elmondván, hogy miként készül a fehér vásznon lepergő szindarab. A Magyar Lányokat Tutsek Anna szerkeszti, előfizetési ára félévre 6.-korona. Szerkesztőség és kiadóhivatala Budapest. VI., Andrassy-ut 61. szám alatt van.

Telefonszámunk: 42.

Felolós szerkesztő: **Dr. Adriányi Béla**
Helyettes szerkesztő: **Teleky Sándor.**
Laptulajdonos: **Éhler Gyula.**

HIRDETÉSEK.

Középkorú özvegy uri nő, ki a háztartás minden ágában jártas, ajánlkozik uri házhoz

házzvezetőnőnek

esetleg gyermekek mellé anyahelyettesnek. — Czim: a kiadóhivatalban.

Eladó ház.

A Kossuth Lajos-utcában tiz szobából, spalettás ablakokkal, fürdőszobával, zárt veranda, betonozott pinche 10 lóra való istálló, kocsiszin és egyéb mellékhelyiségekből álló ház szabad kézből eladó. — Közvetítők kizárva.

Czim: a kiadóhivatalban.

Schunda-féle szab. hirneves cimbalmok

állandó bizományi raktára Sátoraljaujhely, Erzsébet királyné-utca 18.
Jgen kedvező fizetési módozatok.

Vérszegénység, sápkór, idegeség és gyomorhajok ellen legkiválóbb gyógyszer a Tokaji

China vas-bor.

Egy üveg ára 3 korona.

Kapható a

Szt.-Antal gyógyszerárban.

Sátoraljaujhely

Széchenyi-tér.

Gutori Földes Kelemen aradi gyógyszerész által készített

MARGIT-CRÉME SZAPPAN

legjobb arckenőcs, 2-3 nap alatt ifjítja és szépti az arcot.

Margit-Créme egyedüli szer szeplő májfoltok, pattanások, bőrtatka (Mitesser) ráncok, kiütések ellen.
Margit-Créme páratlan szer bőrpattanások, wimmerlik, arc és kézvörösödés, napbarnítás ellen.
Margit-Créme bámulatos hatása abban rejlik, hogy bőrre kenve, ez rögtön fölveszi és ez okozza azon csodás átalakulást, hogy egy szeplővel, vagy májfoltokkal fedett arc 2-3 nap alatt fehérré lesz.
Margit-Créme teljesen ártalmatlan, nem zsíros, az arc nem lesz fényes, azért nappal is használható.

A Földes-féle Margit-Créme ára: nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor. Margit-puder fehér, rózsá v. oróme színben 1.20 kor. Margit-szappan darabja 20 fillér. — Csakis akkor valódi, ha minden egyes doboz

Gutori Földes Kelemen gyógyszerész Arad

feliarttal és címerrel van ellátva. Utánzatoktól óvakodjunk!

Főraktár: Sátoraljaujhelyben: **Éhler Gyula, Kincsesy Péter, Widder Gyula** gyógyszerárakban és **Hrabéczy Kálmán** drogeriájában. Homonnán: **Fábián Arnold** gyógyszerárban. Nagymihályon: **Tolvay Imre** gyógyszerárban. — Sárosatakon: **Horváth Mátyás** gyógyszerárban.

Eladó ház.

Tüzoltó-tér 4. szám alatti házamat elköltözés miatt eladom.

Papp Béla,

m. kir. főerdőmérnök.

Marx Email padlófénymáz

tartósságánál és gyorsan száradó képességénél fogva utólérhetetlen kiváló minőségű padlókenőcs.

Egyedüli raktár Sátoraljaujhelyben:

Ifj. Klein Jakabnál

R*WOLF

Magdeburg-Buckau

Magyarországi Képviselet:
Budapest, V., Báthory-utca 18

Szabad, túlhevített gőzű
LOKOMOBILOK
Wolf eredeti szerkezete 10-500 lóerőig
Bármely gyártelep legelőnyösebb üzemébe

Vadászok == == figyelmébe!

Azon vadász urak, kik füstös és füstnélküli porral töltött töltények iránt érdeklődnek, szíveskedjenek címüket **Quirsfeld János** kassai fegyverkereskedővel közölni, ki mintákat küld.

Boreladás.

Tolcsvai Nagy Barna erdő-lényei szőlőbirtokos ajánlja saját termésű 1912. évi **pecsenyeborát** 136 literes hordókban a liszkatolcsvai állomásra szállítva, literenkint **70 fillér**. A hordó 8 korona.

Nagy butor-, szőnyeg- és függöny-raktár.

WINDT JAKAB és LAJOS

BUTORKERESKEDÉSE és ZONGORATERME
Sátoraljajhely. Kazinczy-utca 3. szám.

Nagy raktár: háló-, ebédlő- és szalon szobákból, tölgy, kőris, dió, bükk, mahagoni és palisander fából készült fényezett famintákban.

Egyedüli elárúsítója a „Slavonia” keményfa butorgyár készítményeinek.
Vas- és rézbútor legjobb kivitelben.

**KÉPEK, GYERMEKKOCSIK
FÜGGÖNYÖK, ÁGYTERITŐK, SZŐNYEGEK.**

Mindennemű szőnyegek készítését bármely színben és nagyságban olcsón elvállalom.

Saját műhelyünkben minden e szakba vágó munkák gyorsan s pontosan készíttetnek rajz és méret szerint is.

Vevő kívánságára egy helyben mint vidéken bármikor is díjtalanul szívesen megjelenek.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközlünk.
Állandóan raktáron tartunk:

Három réti lószőr madracot, egy ágyba való 50 korona.
„ „ affrik „ „ „ 15 „

Elsőrendű zongorák gyári raktára.

Egy használt fordítható tekeasztal jó állapotban jutányos áron eladó.

Legelőcsőbb butorbevásárlási forrás.

Kívánatra kedvező fizetési módokat nyújtok.

Elsőrendű butorok gyártmányai.

Eladó hordók.

Alulírott pénzintézet ajánlja megvételre sátoraljajhelyi raktárában levő legjobb minőségű, tölgyfából készült

30-75	literes antalg hordóig
136-140	„ gönczi „
150-200	„ „ „
200-300	„ „ „
300-600	„ „ „

Venni szándékozókna részletes árajánlatot szívesen küld a

**Zemplénmegyei Kereskedelmi-, Jpar-,
Termény- és Hitelbank Sátoraljajhely.**

A kirakatokban ki-függesztett **OLLA** tábláskák az Olla lerakatot jelzik. Kedvelt minőségek: 1203. sz. tucaja 6 kor. 1204. sz. superinom tucaja 8 kor. Az „OLLA” több mint 2000 orvos által legmegbízhatóbbnak van ajánlva. 501/k. — Kapható: Éhler Gyula és Widder Gyula

gyógyszertáraiban s Hrabéczy Kálmán drogeriájában és Kluger Jenő illatszertárában Sátoraljajhely.

1343/1913. vh. szám.

Árverési hirdetmény.

A sátoraljajhelyi kir. járásbíró-ság 1913. V. 848/1. számú végzése folytán a Sátoraljajhelyi villamvilágítási és erőviteli rt. 111 kor. 47 fill. követelésének és járulékaiknak behajtása végett 1913. évi augusztus hó 12-én d. e. 9¹/₄ órakor Sátoraljajhelyben, Főutca 3. sz. alatt, a végrehajtást szenvedő üzletében elárverezem azon 24001 koronára becsült ingókat, melyeket a sátoraljajhelyi kir. járásbíró-ság 1913. Sp. I. 351/2. sz. végrehajtást rendelő végzése alapján a sátoraljajhelyi kir. járásbíró-sági 1913. V. 848/1. számú végrehajtási jegyzőkönyvben 1 tétel alatt le-és felülfoglaltam s melyek az 1913. V. 727/1. sz. alapfoglalási jknyvben 1-79 tételek alatt vannak összeírva, u. m.: cipő árukat, üzleti berendezést stb.

Sátoraljajhely, 1913. évi július hó 26-án.

Rosner Imre,
kir. bir. végrehajtó.

Bolthelyiség kiadó

a Főutca 18. számú házban, a vármegyeházzal szemben.

Értekezhetni lehet:

Dr. NAGY BÉLA
ügyvéddel,
Sátoraljajhelyben.

KOLLARIT-bőrlemez

kaucsuk-compositióval bevont ruganyos viharbiztos és időtálló

SZAGTALAN-fedéllemez.

A jelenkor legjobb tetőfedőlemeze. Vég-telenül tartós! Régi zsindeletetők átfedésére kiválóan alkalmas. Sem mázolni, sem mészlével bekenni nem kell. — Kapható: Sátoraljajhelyben: **Herz Kálmán és Fia** vaskereskedőknél. — Töketerében: **Markovics Mayer** fakereskedőnél.

DALMA

Törv. védve. Törv. védve.

RENOFIN

eredeti tisztító-szer piszkos kezeknek.
svéd
Egy doboz, mely több mint 4 hétre elegendő. 50 fillér. Óriási doboz 50 fillér, eredeti doboz 30 fillér.
— Kapható Vilkovszky Kálmán fűszer- és csmegekerekedésében, Herz Kálmán és Fia vaskereskedésében és Klein Jakab festékkereskedésében Sátoraljajhelyben.

Megbízható, kitűnő szerkezetű

kecskeméti borsajtót

szállít a kecskeméti Vasipari termelők szövetezete mint az O. K. H. tagja gyárából. Az

Ipari és Háziipari szövetezetek Beszerző és Értékesítő Központja

Budapest, VIII., József-körut 36. szám.
Téssék árjegyzéket kérni!

Árlejtési hirdetés.

A sárospataki ref. főiskola gazdasági választmánya a főiskolai tápintézet részére az 1913/14. iskolai évre (vagyis 1913. szept. 1-től 1914. jun. 30-ig) szükséges élelmiszerekre árlejtést hirdet.

1. Teljes tej, napi szükséglet 100-120 liter, a szünidők kivételével, naponként reggel, illetőleg este a tápintézet helyiségébe szállítandó.

2. Buzaliszt 0. 2. 4. számú, kenyérliszt $\frac{2}{3}$ részben, 6. sz. buzaliszt, $\frac{1}{3}$ részben 1. $\frac{1}{2}$ rozsliszt.

3. Az előző pontban megjelölt lisztmunkából sütendő kenyér, 2 klgr. súlyal, a tápintézet felügyelő által meghatározandó mennyiségben naponként a tápintézet helyiségébe szállítva. Napi szükséglet 100-120 klgr.

4. Csőre-bab, elsőrendű, kitisztítva. Évi szükséglet 20 m.-mázsa.

5. Rózsakrumpli válogatott. Évi szükséglet 160-180 m.-mázsa. A tápint. felügyelő által meghatározandó részletekben a tápint. helyiségébe szállítva.

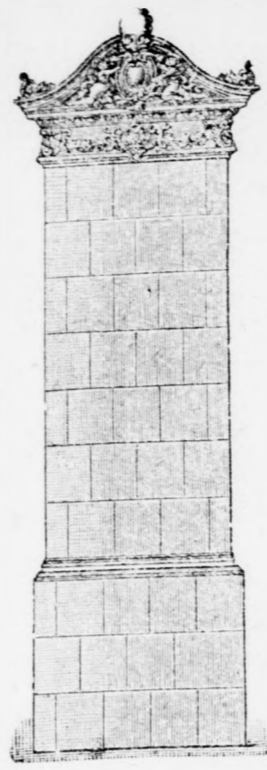
6. Főzelék félék, úgymint: lencse, borsó, rizs, buzadara, árpaása.

Az ajánlatok 1913. évi augusztus hó 20-ika déli 12 óráig nyújtandók be a sárospataki ref. főiskola gazdasági választmányának elnöki hivatalába. Az ajánlatok az egyes pontokban felsorolt élelmiszerekre külön is beadhatók.

Az ajánlatok felbontása és az azok felett való döntés 1913. aug. 21-én fog a gazdasági választmányi elnök hivatalos helyiségében megtartatni, mely alkalommal az ajánlattevők is jelen lehetnek. A beadott ajánlatok közül a gazd. vál. tekintet nélkül az ajánlati árra, szabadon választhat.

Sárospatak, 1913. július 28.

A sárospataki főiskola
gazdasági választmánya.

Budweizi fehér, Eperjesi szines
KÁLYHÁK
és uri kandallók, ugyszintén
GRÁNIT ÉS MÁRVÁNY
SIREMLÉKEK

bizományi raktára.

Bármilyen kályhamegrendelésnél
tessék árajánlatot kérni.

BEHYNA TESTVÉREK

Sátoraljauhely.

Kályha és siremlék ügyben levelezés Behyna Miklós címre kéretik

PLETENYIK PÁL

kőművesmester

cementcso gyártása és kutfurása

BARANCS, u. p. Velejte.

Gyártok legjobb kivitelű drótbetétes cement-csőveket, melyből jóízű víz, féreg és madárfészkesmentes kut van. Ezen csővekből gyártok 15 centimétertől egész 100 centiméterig, ugyanezen cső részére kutakat is furok ugy kemény földben, mint homokban. Elvállalok czeментmunkálatokat. Czeментet raktáron tartok.

Compagnie Generale Transatlantique.

Franczia hajóvonal.

Rendes közvetlen gyorshajójáratok

Havre-Newyork

és

Kanadába

Basel (Svájc) és Párison át.

Iroda: Budapest VI., Baross-tér 15.

Telefon: József 14-97.

1907. évi kiállításon aranyérem
és díszoklevél.

Borsajtók

legujabb rendszerű, könyökszerkezetű „KOSSUTH”, „HEGYALJA”, „ACÉL-ORSÓS”, a magyar bortermelők legkedveltebb borsajtói. Legujabb rendszerű víznyomású (hidraulikus)

kettős kosaru sajtók
nagyüzemi préseléshez.

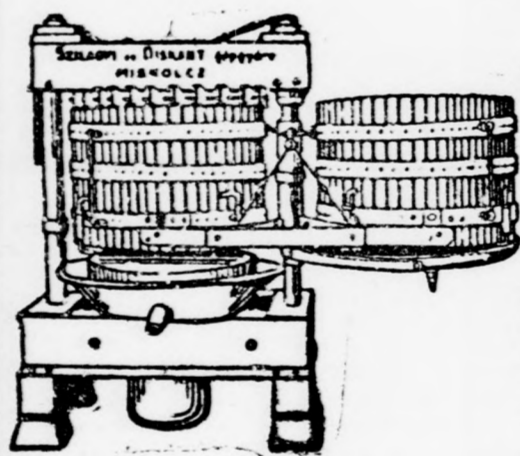
Sajtóink főelőnye: a must sehol sem érintkezik vasrészekkel! Egyszerű kezelés! Óriási erő kifejtés! A törköly egy darabban és könnyen kivethető! Egy ember által könnyen kezelhető! Szőlőzúzó és Bogyózók. Legujabb alumínium kup-hengerű szőlőzúzógépek.

SZILÁGYI ÉS DISKANT

GÉPGYÁRA MISKOLCZON.

Árjegyzék ingyen.

1901. temesvári kiállítás: I. díj díszoklevél. — 1902. orsz. gazdasági kiállítás Pozsony: I. díj aranyérem. — 1902. borászati kiállítás Eger: I. díj díszoklevél s aranyérem. — 1906. Nagyvárad: I. díj díszoklevél.

Kowald Péter és Fia

ruhafestő-, vegytisztító- és gőzmosógára

BUDAPEST.

Ezen, az országnak közismert, régi fővárosi czége, mint általánosan ismeretes, ugy a

ruhák, függönyök, szőnyegek stb. festését és vegyi tisztítását, valamint galériók és kézelők mosását és vasalását

a lehető legszebb kivitelben eszközli.

Sátoraljauhelyben a cégnek a Rákóczi-utca 38. szám alatt, Eisenberger Mór urnál saját felvételi üzlete van, ki is levélbeli megkeresésekre megbízottját házhoz is elküldi.

3759/1913. kj. szám.

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, hogy Blumenfeld Adolf terménykereskedő sátoraljauhelyi lakos megkeresésére Klein Ignác wieni borkereskedő késedelmes vevő költségére és veszélyére, hordókban lévő 1912. évi termésű, 275 hektoliter lehuzott bor Kistoronyán, a Blumenfeld-féle pinczében folyó évi augusztus hó 14-én (csütörtökön) délután 3 óraker nyilvános árverésen készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek közbenjöttömmel el fog adatni.

Sátoraljauhely, 1913. évi augusztus hó 8.

Dr. Szmrecsányi Pál,

mint dr. Kovaliczky Elek sátoraljauhelyi kir. közjegyzőnek a kassai kir. közjegyzői kamara 285/1912. sz. rendeltetésével kirendelt helyettese.

Van szerencsém a m. t. hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy ruhatisztító intézetemet ujabban egy lapos

plissirozó géppel

szereltem fel.

Elfogadok plissirozásra női ruhaalkat, széles fodrokat s bluzokat, marquiset-, gáz-, grenadin-, poplein- és epongé kelméket, ugyszintén guvlirozásra is.

Tisztításra diszes női ruhákat, selyem-, csipke-, gáz-, marquiset- és poplin bluzokat és aljakat, pongyolát és kosztüm-ruhákat. Egész férfi-öltönyöket, őszi és tavaszi felöltöket.

Festésre mindenféle női és férfi ruhákat legalkalmasabb színre. Gyászruhák sürgős esetben azonnal festetnek.

Tisztításra beadott ruhák sürgős esetben 24 óra alatt tisztítottatnak szépen, felelősség mellett.

Becses megbízást kérve

mély tisztelettel

Sátoraljauhely, Bercsényi-utca 5.

Rakovszky Sándor,

(Csirke-piac)

kelmefestő és vegytisztító.